

qui bonorum simpliciter sunt participes: in quibus & excessum habent & defectum: quibusdam enim horum non est excessus, vt fortasse Diis: quibusdam nulla pars vitilis est, vt incurabilibus & malis, sed nocet omnia: at quibusdā quadam tenus: atque hoc propterea humanum est.

CAPVT XIII.

Sequitur, vt de æquitate & æquo & bono, quomodo scilicet illa ad iustitiam, hoc ad ius respiciat, differamus. Neque enim si quis rectè consideret, vt idem absolute spectare, neque vt diuersum prorsus genere videtur. & interdum æquum & bonū, hominēque ipsum eiusmodi laudamus, ita vt ad alia quoque transferre hoc nomen laudando consueuerimus, æquum hominem probum appellantes: interdum, dum rationem sequimur, absurdum videtur æquum & bonum, si præter ius quiddam est, esse laudabile, vel enim ius non est honestum: vel æquum & bonum non est ius, si diuersum quid est: vel si vtrunque est honestum, idem vtraque sunt. Ac dubitatio quidem circa æquum & bonum ferè ex his contingit: in qua omnia quodammodo rectè sese habent, nihilque est quod sibi aduersetur ac repugnet. nam cum æquum & bonum iuris cuiusdam æquum sit, melius ius quoddam est: neque tamen quasi diuersum aliquod genus est iure ipso melius. Ius igitur & æquum & bonum idem est, cum enim vtraque honesta sint, æquum & bonum honestius, meliusque est. Dubitatio autem hæc oritur, quia æquum & bonum ius est non secundum legem, sed legitimi iuris correctio. Cuius rei causa est, quod lex in vniuersum omnis statuitur: nec fieri potest, vt rectè de quibusdam in vniuersum definitur. in quibus enim necesse est, vt in vniuersum dicatur, rectè autem id non potest: lex id sumit quod vt plurimum fit, non ignorans sanè quod peccat. & nihil minus tamen rectè sese habet: quippe cum peccat in lege minimè sit, neque in legislatore, sed in rei ipsius natura consistat. statim enim rerum agendarum materia eiusmodi est. Quādo igitur lex in vniuersum dixerit, & præter vniuersale postea quippiā cōtigerit: tunc rectè se habet, si qua legislator omisit, absoluteque ac simpliciter loquendo peccauit, corrigatur defectus: id quod legislator etiā ipse si adesset, dixisset: & si quouis, ita præscribentem legē instituisset. Idcirco ius quidem est & melius quodam iure, non eo tamen quod absolute est & simpliciter,

A ἢ ἀπλῶς ἀγαθῶν ἔχουσι δὲ καὶ ὑπερβολὴν ἐν τοῦτοις καὶ ἔλλειψιν τοῖς μὲν γὰρ ἔστιν ὑπερβολὴ αὐτῶν, οἷον ἴσως τοῖς θεοῖς· τοῖς δὲ οὐδὲν μέρος ἀφελίμων τοῖς ἀνθρώποις καὶ κρινοῖς, ἀλλὰ πάντα βλάπτει· τοῖς δὲ, μὲντοι πᾶσι διὰ τῆς ἀνθρώπων ὄψε.

Κεφάλαιον εἰς.

Pερὶ δὲ ὀπτικῆς καὶ τῆς ὀπτικῆς, πῶς ἔχει, ἢ ὑπὸ ὀπτικῆς πῶς διακοσμήσει, τὸ δὲ ὀπτικῆς πῶς τὸ δίκαιον ἐξομῶν ὅτιν ἐπιπῶν οὐτε γὰρ οὐκ ἐν ἀπλῶς, οὐδ' ὡς ἔπρεον τῆς γῆρας φαίνεται σκοποῦμενος καὶ ὅτι ὑπὸ τῆς ὀπτικῆς ἐπιμαρτυρεῖται, καὶ ἀδρα τὸν τοιοῦτον ὡς καὶ ὅτι τὰ ἀλλὰ ἐπιμαρτυρεῖται μετατρέψαι, ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς τὸ ὀπτικῆς, ὅτι βέλπον, διλοῦτες· ὅτι δὲ, τῆς λόγῳ ἀκολουθοῦσι φαίνεται ἄτοπον, εἰ τὸ ὀπτικῆς παρὰ τὸ δίκαιον πῶς, ἐπιμαρτυρεῖται ἢ γὰρ τὸ δίκαιον οὐ σπουδαῖον, ἢ τὸ ὀπτικῆς οὐ δίκαιον, εἰ ἀλλο· ἢ εἰ ἀμφω σπουδαῖα, ταῦτον ὅτιν. ἢ μὲν οὖν ὀπτικῆς ἡμετέρας συμβαίνει διὰ ταῦτα πᾶσι τὸ ὀπτικῆς. ἔχει δὲ ἀπᾶντα ἔχοντα ὀπτικῆς, καὶ οὐδὲν ὑπερβολῶν ἐαυταῖς· τὸ, τὸ γὰρ ὀπτικῆς, δίκαιον πῶς ὄν, βέλπον ὅτι δίκαιον καὶ οὐχ ὡς ἀλλο πῶς ὄν, βέλπον ὅτι τῆς δίκαιου. τὸ αὐτὸ ἀρα δίκαιον καὶ ὀπτικῆς καὶ ἀμφῶν σπουδαῖον ὄντων, κρείπτον τὸ ὀπτικῆς· ποιεῖ δὲ τὴν ἀπορία, ὅτι τὸ ὀπτικῆς, δίκαιον ὑπὸ ὅτιν, οὐ τῆς τὸν νόμον δὲ, ἀλλ' ἐπιμαρτυρεῖται νομίμου δίκαιου. εἴπῶν δὲ, ὅτι, ὁ ὑπὸ νόμος καὶ νόλου πᾶσι πᾶσι εἴπων δὲ, οὐχ οἷον τε ὀπτικῆς εἴπῶν καὶ νόλου. ἐν οἷς οὐκ, ἀδύνακα μὲν εἴπῶν καὶ νόλου, μὴ οἷον τε δὲ ὀπτικῆς, τὸ ὡς ὅτι πολλὸν λαμβανέει ὁ νόμος, ἐκ ἀγνοῶν τὸ ἀμαρτυρεῖται καὶ ὅτι οὐδὲν ἢ πῶν ὀπτικῆς τὸ γὰρ ἀμαρτυρεῖται, ἐκ ἐν τῷ νόμῳ, οὐδ' ἐν τῷ νομιθέτῳ, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει τῆς ἀμαρτυρεῖται ὅτιν, διὰ τὸ γὰρ ἢ ἢ ἢ ἀμαρτυρεῖται ἢ τῆς τοιαῦτα ὅτιν ὅτιν οὐκ ἀδύνακα μὲν ὁ νόμος καὶ νόλου, συμβαίνει δὲ ὀπτικῆς τοῦτοις παρὰ τὸ καὶ νόλου, τότε ὀπτικῆς ἔχει, ἢ παρεκλείπει ὁ νομιθέτης, καὶ ἢ ἀμαρτυρεῖται ἀπλῶς εἴπῶν, ἐπιμαρτυρεῖται τὸ ἐλλειψῶν, ὁ καὶ ὁ νομιθέτης οὕτως αὐ εἴποι, καὶ παρῶν καὶ εἰ ἢ ὄν, ἐνομιθέτησιν αὐ. διὰ δὲ δίκαιον ὑπὸ ὅτιν, καὶ βέλπον πῶς δίκαιου· οὐ πᾶ ἀπλῶς δὲ, ἀλλὰ